

SEGREGAREA DE GEN PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ A REPUBLICII MOLDOVA: MĂSURAREA ȘI ANALIZA COMPARATIVĂ

Tatiana COLESNICOVA¹, dr., conf., cercet.,
INCE, Republica Moldova

The relevance of the research lies on the fact that gender equality on the labour market plays an important role in the economic development of Republic of Moldova. The trends of occupational and professional gender segregation in the Republic of Moldova are analyzed in the presented paper. Meanwhile, the changes, which have happened during the last years in the country, have strengthened unequal positions of men and women in employment. Therefore, the objective of the research is to evaluate the degree of vertical and horizontal gender segregation in Republic of Moldova and some EU countries and to compare the changes in time segregation between countries. The following methods have been used in the research: monographic, analogues, comparisons, statistics, etc. As a research result, there was obtained a calculation and analysis of the Duncan Index for each year from 2000 to 2015 to quantitatively estimate the occupational and professional segregation for Republic of Moldova and some EU countries. The international comparative analysis for levels of occupational and professional segregation has been also performed.

Keywords: gender segregation, employment, international experience, comparative analysis, measurement, Duncan Index of Dissimilarity.

Actualitatea temei constă în faptul că egalitatea de gen pe piața forței de muncă joacă un rol important în dezvoltarea economică a Republicii Moldova. Prezentul articol analizează tendințele segregării de gen pe profesii și pe ocupații în Republica Moldova. Între timp, schimbările ce au avut loc în ultimii ani în țară, au sporit inegalitatea între femei și bărbați pe piața forței de muncă. Prin urmare, scopul cercetării constă în evaluarea gradului de segregare de gen pe verticală și orizontală în Republica Moldova și în țările UE, precum și compararea schimbărilor survenite în procesul de segregare dintre țări. În studiu au fost utilizate următoarele metode de cercetare: monografică, metoda analogiilor, comparația, metoda statistică, etc. Ca rezultat al studiului efectuat a fost obținută calcularea și analiza Indicelui Disimilării al lui Duncan pentru fiecare an, pentru perioada anilor 2000 – 2015, în scopul estimării cantitative a segregării pe profesii și ocupații în Republica Moldova și în unele țări membre UE. De asemenea, a fost efectuată analiza comparativă pe plan internațional a nivelurilor de segregare pe profesii și ocupații.

Cuvinte-cheie: segregarea de gen, ocuparea forței de muncă, experiența internațională, analiza comparativă, măsurarea, Indicele Disimilării al lui Duncan.

JEL Classification: J7, J8.

Introducere. Atât în Republica Moldova, cât și în multe state dezvoltate din lume, *egalitatea de gen* reprezintă în același timp atât un principiu al drepturilor omului, cât și o condiție necesară pentru dezvoltarea social-orientată sustenabilă.

Referitor la egalitatea de gen pe piața forței de muncă în Uniunea Europeană: în anul 1975 Parlamentul European a adoptat o directivă privind egalitatea deplină a femeilor cu bărbații în ocuparea forței de muncă. Legislația exclude discriminarea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și costul muncii prestate. Această directivă este necesară pentru executarea tuturor țărilor membre ale Uniunii Europene și fiecare țară în UE, pentru a se adopta directiva la condițiile locale, au adoptat legile care corespund acesteia. Între timp, în Uniunea Europeană încă nu există egalitate de gen deplină îndeosebi atunci când este vorba de angajarea în câmpul muncii și remunerarea muncii. Comisia Europeană într-un raport special (*Report on equality between women and men 2015*) a raportat că, în general, în UE diferența în remunerarea muncii egale între bărbați și femei este mai mare de 16%. "Practic, acest lucru înseamnă că femeile de două luni ale anului lucrează gratuit". Diferența în remunerare variază de la o țară la alta: în Slovenia, este de doar 2,5%, iar în Estonia - 30%, Austria - 23%, Germania - 22,4%, Franța - 14,8%.

Forumul Economic Mondial a publicat raportul anual privind aspectele legate de egalitatea de gen în lume pentru anul 2016. Potrivit raportului «*The Global Gender Gap Report 2016*», în perioada anilor 2006-2016, Republica Moldova s-a situat între locurile 17 și 26, demonstrând un rezultat destul de bun. În anul 2016 Republica Moldova a ocupat locul 26 dintre 144 de țări, înaintea unor țări europene precum România, Bulgaria, Polonia, Slovacia. Dintre fostele țări socialiste, Moldova este înaintea unor țări precum Kazahstan - locul 51, Ucraina - 69, Rusia - 75, Belarus - 81, Azerbaidjan - 86, Georgia - 90, Tadjikistan - 93, Armenia - 102. Liderii în clasamentul general al raportului sunt țările nordice: Islanda, Finlanda, Norvegia, Suedia, Irlanda și Noua Zeelandă. Potrivit acestui raport, în aceste țări a existat o diferență minimă (gender gap minim) în capacitățile bărbaților și femeilor. Outsiderii sunt țări precum: Yemen, Pakistan, Siria, Iran, Mali, Maroc. În aceste țări, a fost diferența maximă în oportunități pentru bărbați și femei.

Indicele egalității de gen în raportul «*The Global Gender Gap Report 2016*» este calculat prin compararea oportunităților pentru bărbați și femei în patru domenii: drepturi politice și oportunități, economie, educație, sănătate și supraviețuire.

În Figura 1 este prezentat *Gender Gap Index* pentru Republica Moldova în perioada anilor 2006-2016. Dinamica arată că valoarea indexului s-a majorat pe parcursul zecilor de ani de cercetare datorită îmbunătățirii situației în așa domenii ca Drepturi politice și oportunități în care indexul s-a majorat de la 11% până la 19%, adică cu 7 p.p. și în domeniul Economiei în care indexul s-a majorat de la 76% până la 79,5%, adică cu 3,5 p.p. În alte domenii ca Educație și Sănătate și supraviețuire – situația nu s-a schimbat semnificativ.

¹ © Tatiana COLESNICOVA, ctania@gmail.com

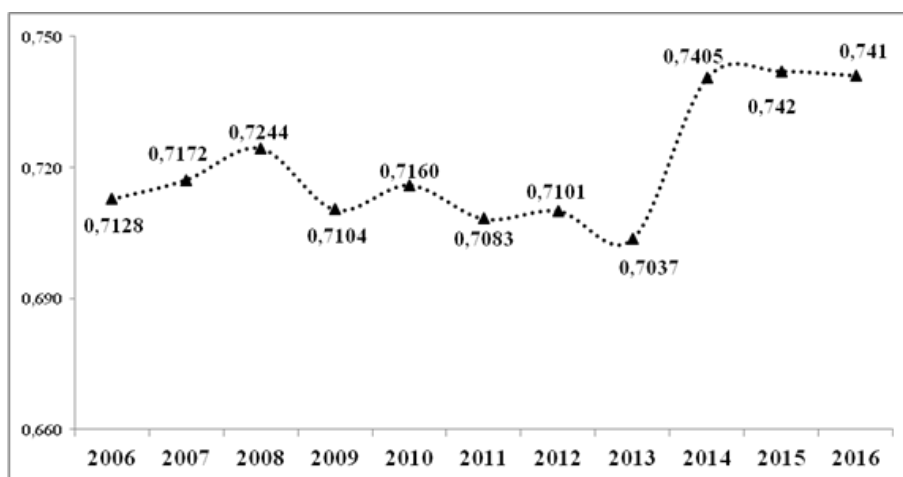

Figura 1. Dinamica Gender Gap Index pentru Republica Moldova

Sursa: Elaborată de autor în conformitate cu Forumul Economic Mondial "Global Gender Gap" 2006-2016.

Conform *Human Development Report 2015*, elaborat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Republica Moldova ocupă locul (rang-ul) 50 din 155 de țări din lume privind indicele inegalității de gen (*Gender Inequality Index*).

Însă, schimbările, care au avut loc pe parcursul ultimilor ani în Republica Moldova, au consolidat inegalitatea situației bărbaților și a femeilor în societate și în domeniul ocupării forței de muncă. De aceea, scopul principal al acestei cercetări este de a evalua gradul de segregare de gen pe verticală și pe orizontală în Republica Moldova și în țările UE. Cu ajutorul indicatorilor numiți indicii de segregare este posibil de comparat schimbările în segregare în timp și de evaluat diferențele dintre țări, grupuri demografice și sectoare economice într-o țară.

Metode utilizate. Există unii indicatori de segregare de gen, care se aplică în practica internațională, cum ar fi:

- ❖ ID (Duncan index of dissimilarity) - *indicele disimilării a lui Duncan este cea mai utilizată metodă pentru măsurarea segregării de gen pe piața forței de muncă.*

- ❖ MM (Marginal matching index) - *a fost inventat la începutul anilor 1990. În prezent este utilizat de cercetători, în special, unui grup de experți în domeniul egalității pe piața forței de muncă a Uniunii Europene.*

- ❖ SR (Sex ratio) - *a fost dezvoltat de către Departamentul Regatului Unit, la începutul anilor 1980, pentru cercetare tendințelor de ocupare pe piața forței de muncă a femeilor și bărbaților în timpul secolului XX.*

- ❖ WE (Women employment) - *utilizat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru analiza tendințelor internaționale și a primit numele după raportul "Femeile în ocuparea forței de muncă" în care a fost utilizat pentru prima oară.*

Cea mai răspândită metoda pentru evaluarea gradului de segregare pe tipuri de activități economice, precum și pe profesii și posturi este indicele disimilării a lui Duncan [2]. Acesta este determinat de multe factori, ca:

- ✓ este unul dintre cei mai populari și obișnuiți indicatori care măsoară gradul de segregare;
- ✓ este utilizat în majoritatea studiilor de segregare de gen;
- ✓ permite utilizarea informațiilor statistice disponibile;
- ✓ este ușor de interpretat în analiza situației cu segregarea de gen în ocuparea forței de muncă.

Experiență internațională. Pentru a examina situația din Republica Moldova, au fost studiate cercetările internaționale în care sunt utilizate Indicele Disimilării a lui Duncan. Astfel de studii au fost realizate de cercetători din diferite țări. De exemplu, în lucrarea lui Anker R. *“Gender and jobs. Sex segregation and occupations in the world”* [5] se utilizează această metodă pentru calcularea nivelului segregării de gen și compararea nivelurilor de segregare în diferite țări ale lumii. Această lucrare conține o analiză comprehensivă a nivelurilor și a schimbărilor recente în segregarea pe sexe în sfera ocupării forței de muncă. Cercetarea se bazează pe un set unic de date ILO, care conține informații detaliate privind ocupațiile din 41 de țări sau teritorii din toate regiunile lumii. După cum arată noile dovezi prezentate aici, mai mult de jumătate din totalul lucrătorilor neagricoli din țările și zonele care constituie obiectul eșantionului, este implicat într-o ocupație în care un sex domină într-o asemenea măsură încât cel puțin 80% dintre lucrători sunt bărbați sau femei. Acest lucru afectează în mod negativ eficiența economică și flexibilitatea pieței muncii, precum și perpetuarea și consolidarea stereotipurilor de gen în societate. O serie de constatări au surprins cercetătorii, cum ar fi nivelul sporit al segregării ocupaționale din Scandinavia în comparație cu alte țări industrializate, nivelul scăzut al segregării ocupaționale din Asia comparativ cu Europa, recente scaderi ale segregării doar în unele părți ale lumii, precum și alegerea cu adevărat restricționată și stereotip pe sexe a ocupațiilor accesibile pentru femei în întreaga lume.

Alte lucrări științifice în care sunt cercetate segregarea de gen pe orizontală și pe verticală și în care este utilizat Indicele a lui Duncan, pot fi următoarele: Maltseva I., Roshchin S. *“Гендерная сегрегация и трудовая мобильность на российском рынке труда”* [6] cercetează segregarea de gen în Rusia; Gabriel P.E., Schmitz S. *“Gender differences in occupational distributions among workers”* [7] – în SUA; Dolado J.J., Felgueroso F., Jimeno J.F. *“Recent Trends in Occupational Segregation by Gender: A Look Across the Atlantic”* [8] - în UE și SUA; Yang Guo *“Male-Female Wages Differentials In Guatemala: 1989-1998”* [9] – în Guatemala etc.

Conținutul de bază. În literatura de specialitate termenul de „segregare” (din limba latină *segregatio* - separare) înseamnă discriminare, care este exprimată în separarea permanentă a unelor categorii a populației de toate celelalte

categorii [1]. Prin segregarea de gen *orizontală* se înțelege distribuția inegală a bărbaților și femeilor după tipuri de activități economice, și *verticală* - distribuția inegală după poziții ierarhice posturilor de muncă. Pentru separarea activităților economice în Moldova pe „masculine”, „feminine” și „mixte”, în baza experienței mondiale sunt determinate următoarele limite: în cazul în care proporția femeilor angajate este mai mică de 35%, atunci această activitate economică este „masculină”, în cazul în care mai mare de 65% - „feminină”, iar de la 35% la 65% - „mixtă”.

Pentru a evalua gradul de segregare orizontală și verticală în Republica Moldova a fost utilizat *indicele disimilării a lui Duncan* [2]. El se calculează după cum urmează:

$$ID = \frac{1}{2} \sum |F_i/F - M_i/M| \times 100\% \quad (1)$$

unde: i – profesia/tip de activitate economică, $i = \overline{1, n}$;

F_i și M_i – cantitatea, respectiv, femeilor și bărbaților ocupați pe profesii/tipuri de activități economice i ;

F și M – numărul total de femei și bărbați ocupați.

Valoarea acestui indice se măsoară de la 0, în cazul în care piața forței de muncă este caracterizată de o lipsă totală a segregării de gen, până la 100%, reflectând structura ocupării forței de muncă complet separate.

Evaluarea și analiza segregării de gen. Analiza segregării de gen a sferei ocupării forței de muncă din Republica Moldova a relevat următoarele:

1. Existența și creșterea segregării de gen pe orizontală.

În perioada anilor 2000-2015 cea mai mare concentrare de femei a fost observată în activități, cum ar fi: „sănătate și asistență socială”, „învățământ”, „hoteluri și restaurante”. La activități „masculine” se atribuie: „industria extractivă”, „energie electrică și termică, gaze și apă”, „construcții”, „transport și comunicații”. Restul activităților se referă la tipul „mixt”, în care proporția femeilor în totalul ocupării forței de muncă variază de la 37% - „agricultură, economia vânătorului și silvicultură”, până la 57% - „industria prelucrare”. Ponderea femeilor în „activitățile financiare” s-a schimbat în perioada de cercetare de la 64,1% la 69,5% - din toate activitățile „mixte” această activitate s-a apropiat cel mai mult de cea „feminină”.

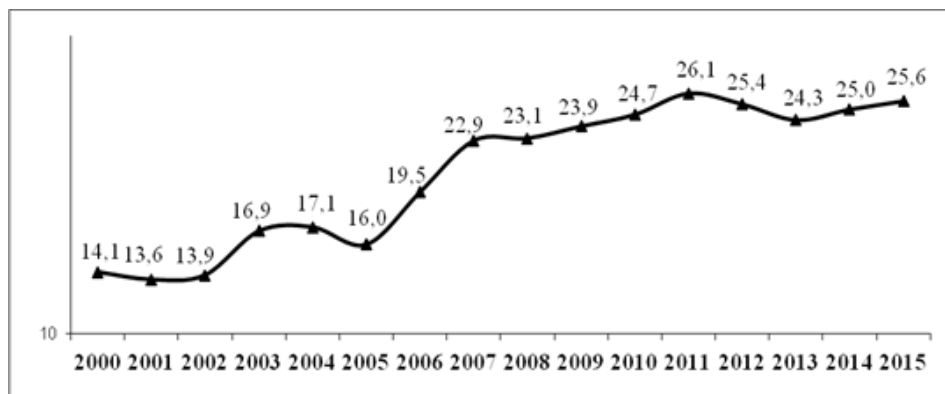

Figura 2. Dinamica nivelului segregării de gen pe orizontală în RM, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS al RM [3].

Valoarea indicelui disimilării a lui Duncan arată o tendință de creștere a scalei de segregare orizontală - de la 14,1% în anul 2000 până la 25,6% în anul 2015. Astfel, a avut loc o creștere a nivelului de segregare după domenii de activitate de 1,8 ori (Figura 2).

Tabelul 1. Dinamica comparativă a nivelului segregării de gen pe orizontală, 2001-2015, %

Țările	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Țările cu economii de piață								
Suedia	38,95	39,30	39,52	38,65	38,77	38,01	36,93	36,72
Norvegia	35,38	36,45	37,07	36,68	38,47	38,31	38,85	37,31
Spania	34,72	35,85	36,37	37,26	35,64	34,17	32,89	32,81
Danemarca	33,67	33,40	33,00	32,29	34,01	33,29	32,93	32,98
Austria	35,05	35,86	32,05	30,74	32,60	33,81	33,71	35,09
Portugalia	25,20	26,37	26,27	26,41	31,32	31,89	31,84	32,31
Grecia	25,45	26,27	27,73	26,78	22,72	20,40	18,53	17,93
Fostele țări socialiste								
Letonia	31,17	32,76	33,63	34,97	36,09	37,16	38,31	40,28
Estonia	32,64	33,29	34,04	36,04	37,20	37,81	38,39	38,30
Lituania	30,07	29,05	29,05	32,95	31,63	30,95	32,08	32,16
Polonia	27,51	28,33	29,24	30,40	32,38	33,46	34,88	34,86
Moldova	13,58	16,86	15,95	22,94	23,90	26,11	24,32	25,59
România	18,68	18,86	19,10	21,21	22,22	23,82	23,27	24,32

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Ilostat (<http://www.ilo.org/ilostat/>) [4]. Indicatorii pentru Moldova au fost calculate în baza BNS al RM (<http://statistica.md>) [3].

În general, nivelul segregării orizontale în Republica Moldova este comparabil cu situația din unele foste țări socialiste și mai puțin decât în țările cu economie de piață. Deci, conform datelor pentru anul 2015 valorile indicelui segregării orizontale și verticale în Grecia, România și Republica Moldova nu au depășit 30%, în timp ce în Estonia, Letonia, Austria, Norvegia și Suedia - au fost peste 35%.

Cu ajutorul indicelui disimilării lui Duncan au fost dezvăluite tendințe multidireționale în procesul schimbării segregării. Dacă în Suedia, Danemarca și Grecia, se urmărea o scădere a segregării de gen pe orizontală, atunci, spre exemplu, în fostele țări socialiste segregarea s-a intensificat, de exemplu în țări precum: Letonia, Lituania, Polonia, Portugalia, România și Republica Moldova și a rămas aproape neschimbată de exemplu în Austria, Danemarca (Tabelul 1).

2. Existența și creșterea segregării de gen pe verticală.

În anii 2000-2015 numărul bărbaților în rândul conducătorilor ai autorităților publice de toate nivelurile, precum și conducătorilor și funcționarilor superiori din unitățile economico-sociale și politice, depășea în mod constant numărul de conducători de sex feminin.

Femeile predominau în rândul „lucrătorilor de nivel mediu” (specialiști cu nivel superior și mediu de calificare, funcționari administrativi, lucrători în servicii, gospodăria de locuințe și deservire comunală, comerț, etc.).

Diminuarea esențială în ocuparea forței de muncă a avut loc în categoria de „lucrători calificați în agricultură și silvicultură”. Până în anul 2015, numărul bărbaților depășea neesențial numărul femeilor.

Datele privind „muncitori calificați în întreprinderi industriale mari și mici, în meserii de tip artizanal, în construcții, transporturi, telecomunicații, geologie și prospectare geologică” sugerează că bărbați au fost în mod constant mai mulți decât femei. Printre „muncitori necalificați”, de asemenea, au fost mai mulți bărbați.

Valoarea indicelui disimilării a lui Duncan arată o tendință de creștere a segregării de gen pe verticală - de la 27,6% în anul 2000 până la 29,9% în anul 2015. Deci, pe parcursul 15 ani, a existat o creștere a nivelului de segregare de gen după profesii / posturi - de 1,1 ori. Valoarea maximă a acestui indicator a fost observat în anul 2010, când acest index a atins valoarea de 34,3% (Figura 3).

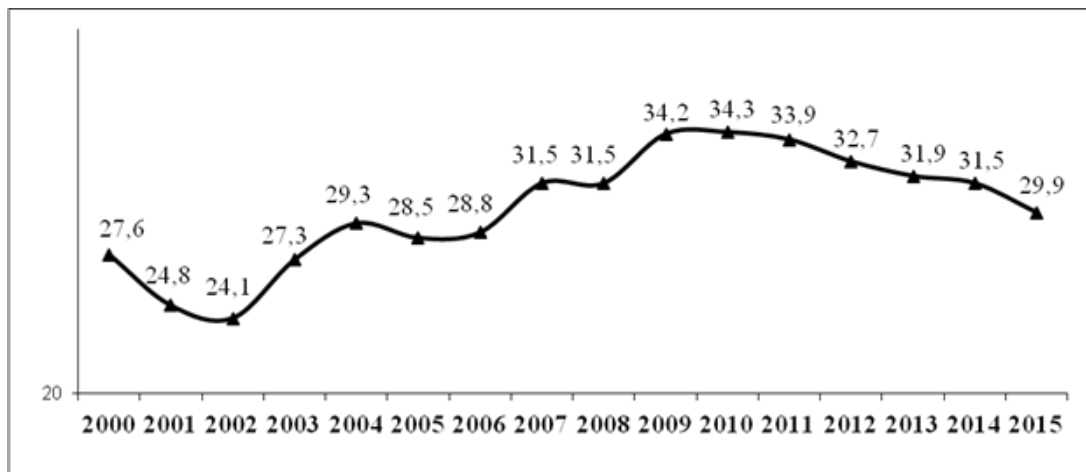

Figura 3. Dinamica nivelului segregării de gen pe verticală în RM, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS al RM [3].

În general, nivelul segregării pe verticală în Republica Moldova sunt comparabil cu situația din unele foste țări socialiste și mai puțin decât în țările cu economie de piață. Deci, conform datelor pentru anul 2015 valorile indicelui segregării pe verticală în Danemarca, Grecia, Ungaria, România și Republica Moldova nu au depășit 30%, în timp ce în Spania, Letonia, Lituania, Republica Ceha și Rusia – au fost peste 35%.

Tabelul 2. Dinamica comparativă a nivelului segregării de gen pe verticală, 2001-2015, %

Țările	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Țările cu economii de piață								
Irlanda	39,97	40,99	42,04	42,77	38,83	37,69	38,13	37,72
Spania	36,88	38,85	38,81	39,69	38,00	37,18	35,61	35,39
Danemarca	39,67	38,32	38,76	36,87	35,16	28,00	27,91	28,85
Canada	37,78	38,03	37,64	37,00	37,06	36,56	37,51	н/д
Suedia	37,49	37,03	38,81	36,02	33,25	36,03	33,09	32,17
Norvegia	39,65	39,10	37,45	35,60	34,91	37,66	36,76	34,04
Portugalia	31,86	34,01	33,60	34,02	34,25	35,40	33,15	32,91
Austria	37,83	37,80	35,33	34,65	33,73	35,17	32,60	32,90
Grecia	31,95	32,60	34,11	34,49	33,80	29,39	26,12	24,48
Italia	29,03	30,18	31,36	30,15	31,86	33,46	33,30	33,07
Fostele țări socialiste								
Letonia	35,89	33,51	34,25	39,76	40,41	36,91	37,31	38,14

Țările	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Țările cu economia de piață								
Lituania	38,98	37,05	37,80	39,15	35,54	36,62	37,24	39,04
Ungaria	38,69	39,57	39,61	39,51	38,37	33,86	33,24	33,90
Republica Ceha	38,48	38,62	37,50	37,88	36,62	37,92	38,79	37,23
Rusia	36,10	37,13	37,59	36,63	38,20	37,96	38,19	38,12
Polonia	34,65	34,04	34,78	35,09	37,56	35,85	36,50	35,65
Ucraina	36,87	35,96	33,45	34,02	34,56	н/д	33,87	34,77
Moldova	24,77	27,27	28,45	31,53	34,25	33,96	31,87	29,88
România	24,42	24,19	24,67	24,90	27,68	25,72	25,42	25,92

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Ilostat (<http://www.ilo.org/ilostat/>) [4]. Indicatorii pentru Moldova au fost calculate în baza BNS al RM (<http://statistica.md>) [3].

Cu ajutorul indicelui disimilării lui Duncan au fost dezvăluite tendințe multidirecționale în procesul schimbării segregării. Dacă în Irlanda, Danemarca, Suedia, Norvegia și Grecia, se urmărea o scădere a segregării de gen pe verticală, atunci, spre exemplu, în fostele țări socialiste segregarea s-a intensificat, sau a rămas aproape neschimbată. În Italia, Letonia, Lituania, Rusia, s-a constatat o intensificare a segregării de gen pe verticală, iar în țări precum: Spania, Canada, Portugalia, Republica Ceha și Ungaria rămânea practic neschimbată (Tabelul 2).

Concluzii. Astfel, a fost relevată existența unei asimetrii de gen, reprezentată printr-o segregare verticală și orizontală; valoarea indicelui Duncan pentru Republica Moldova denotă o tendință de creștere a scării orizontale și verticale a segregării, amplificarea acestuia. Această analiză reprezintă o bază necesară pentru elaborarea unor propuneri și măsuri, dar și prezintă o valoare practico-științifică și un element important al managementului de gen pe piața forței de muncă la nivel de țară.

Piața forței de muncă din orice țară se caracterizează printr-o măsură mai mare sau mai mică de neuniformitate în distribuția bărbaților și femeilor între tipurile de activități economice și profesii și posturi, adică segregarea de gen. Opiniile oamenilor de știință din diferite țări cu privire la existența segregării de gen pe piața forței de muncă sunt împărțite.

Unii oameni de știință consideră că comportamentul bărbaților și femeilor pe piața forței de muncă poate influența diferențele biologice naturale între bărbați și femei din care derivă celelalte diferențe în abilități, înclinații, aptitudini, etc.

Alți oameni de știință explică existența segregării de gen ca proces inevitabil, care este legat de existența stereotipurilor de gen în societate în ceea ce privește locul și rolul femeilor și al bărbaților în economia țării, care conduc la formarea la angajatori și angajați a ideilor despre ocupațiile „tipic masculine“ și „tipic feminine“.

Iar alții leagă segregarea de gen cu discriminarea împotriva femeilor pe piața forței de muncă, adică cu un fenomen care trebuie să fie reglementat. În unele țări în curs de dezvoltare, obiectivul acestei reglementări este de a reduce segregarea excesivă pe piața forței de muncă. La realizarea acestui obiectiv contribuie măsurile care vizează să completeze activitățile economice sau profesiile și posturile dominate de bărbați cu forța de muncă feminină, precum cererea crescută de forță de muncă de sex feminin în tipuri relevante de activități economice și profesii și posturi. Practic, aceste măsuri includ diversificarea educației, formării și opțiunilor de carieră (de exemplu: în Spania, Marea Britanie, Franța, Suedia). În plus, există pre-formarea femeilor pentru profesiile (pre-training of women for professions), la care accesul este limitat, de stereotipurile sociale (de exemplu, în Belgia). În unele țări există un program de stat de promovare a femeilor în funcții administrative (de exemplu, în Franța) etc.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Тадевосян Э. Словарь-справочник по социологии и политологии. М.: Знание, 1996. – 272 p., p.70
2. Duncan O., Duncan B. A methodological analysis of segregation indexes. American Sociological Review, 1955, Vol. 20, no.2. p.210-217 Disponibil: http://web.stanford.edu/group/scspi/_media/pdf/Reference%20Media/Dudley_1955_Measurement.pdf
3. BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ. Site-ul Biroului Național de Statistică. www.statistica.md
4. BAZA DATELOR ILOSTAT. Site-ul <http://www.ilo.org/ilostat/>
5. Anker R. Gender and Jobs. Sex Segregation and Occupations in the World. Geneva, International Labour Office. 1998. – 460 p.
6. Мальцева И., Рошин С. Гендерная сегрегация и трудовая мобильность на российском рынке труда. 2-е изд. Москва: ГУ ВШЭ, 2007. ISBN 978-5-7598-0461-1. – 295 с.
7. Gabriel P.E., Schmitz S. Gender differences in occupational distributions among workers. Monthly Labor Review, June, 2007, pp.19-24 <http://www.bls.gov/opub/mlr/2007/06/art2full.pdf>
8. Dolado J.J., Felgueroso F., Jimeno J.F. Recent Trends in Occupational Segregation by Gender: A Look Across the Atlantic. IZA DP No. 524, <http://www.iza.org/>
9. Yang Guo. Male-Female Wages Differentials In Guatemala: 1989-1998. ECON Paper 699, Apr. 23, 2004, http://www.umbc.edu/economics/grad_699_abstracts/y_guo_paper.pdf